

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
Πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Π.3.2.5 Πιλοτική εφαρμογή και αξιολόγηση αντιπροσωπευτικού αριθμού σεναρίων από κάθε τύπο σε διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές συνθήκες πραγματικής τάξης

Αρχαία Ελληνική Γλώσσα και Γραμματεία

Β΄ Λυκείου Θεωρητικής Κατεύθυνσης

Θεματική ενότητα:

Ισοκράτους, «Περί ειρήνης» 17-21

Τίτλος:

«Περί ειρήνης σκέψαι»

Συγγραφή: ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΚΑΡΑΦΩΤΙΑΣ

Εφαρμογή: ΕΙΡΗΝΗ ΒΟΓΙΑΤΖΗ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ &
ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
Θεσσαλονίκη 2015

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ

ΠΡΑΞΗ: «Δημιουργία πρωτότυπης μεθοδολογίας εκπαιδευτικών σεναρίων βασισμένων σε ΤΠΕ και δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων για τα μαθήματα της Ελληνικής Γλώσσας στην Α/βάθμια και Β/βάθμια εκπαίδευση» MIS 296579 (κωδ. 5.175), - ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΠΡΑΞΗ, στους άξονες προτεραιότητας 1-2-3 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», η οποία συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και εθνικούς πόρους.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Ι. Ν. ΚΑΖΑΖΗΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΒΑΣΙΛΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ: Π.3.2.1. Εκπαιδευτικά σενάρια και μαθησιακές δραστηριότητες, σύμφωνα με συγκεκριμένες προδιαγραφές, που αντιστοιχούν σε 30 διδακτικές ώρες ανά τάξη.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟΥ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ

Υπεύθυνοι υπο-ομάδας εργασίας αρχαίας ελληνικής γλώσσας δευτεροβάθμιας: Λάμπρος Πόλκας, Κοσμάς Τουλούμης

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

<http://www.greeklanguage.gr>

Καραμασούνα 1 – Πλατεία Σκρα Τ.Κ. 55 132 Καλαμαριά, Θεσσαλονίκη

Τηλ.: 2310 459101 , Φαξ: 2310 459107, e-mail: center@komvos.edu.gr

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Α. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

Τίτλος

Περί ειρήνης σκέψαι

Εφαρμογή σεναρίου

Ειρήμνη Βογιατζή

Δημιουργία σεναρίου

Αλέξανδρος Καραφωτιάς

Διδακτικό αντικείμενο

Αρχαία Ελληνική Γλώσσα και Γραμματεία Θεωρητικής Κατεύθυνσης

Τάξη

Β΄ Λυκείου

Χρονολογία

Από 18 Δεκεμβρίου 2014 έως 19 Ιανουαρίου 2015

Διδακτική / θεματική ενότητα

Ρητορικά κείμενα: Ισοκράτους, «Περί ειρήνης» 17-21

Διαθεματικό

Όχι

Εμπλεκόμενα γνωστικά αντικείμενα

-

Χρονική διάρκεια

6 διδακτικές ώρες

Χώρος

I. Φυσικός χώρος:

Εντός σχολείου: εργαστήριο πληροφορικής.

II. Εικονικός χώρος: εκπαιδευτική πλατφόρμα Edmodo.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Προϋποθέσεις υλοποίησης για δάσκαλο και μαθητή

Για την πραγματοποίηση του σεναρίου απαιτείται η ύπαρξη εργαστηρίου πληροφορικής ή η δυνατότητα εξοπλισμού της σχολικής αίθουσας με τέσσερις φορητούς υπολογιστές και έναν βιντεοπροβολέα. Κρίνεται, επίσης, σκόπιμο τόσο ο διδάσκων όσο και οι διδασκόμενοι να είναι εξοικειωμένοι με την *ομαδοσυνεργατική μέθοδο* διδασκαλίας. Από πλευράς τεχνολογικών γραμματισμών, προαπαιτείται μια προηγούμενη σχετική εξοικείωση με το περιβάλλον Wiki, καθώς ο διαμοιρασμός των εργασιών των μαθητών είναι ζητούμενο των Φύλλων Εργασίας. Αναγκαία θεωρείται, επίσης, η προηγούμενη ενασχόληση του διδάσκοντος με τη διαδικτυακή υπηρεσία δημιουργίας ιστότοπων Weebly, για να μπορέσει να επιλύσει ενδεχόμενες απορίες των μαθητών. Η χρήση των υπολοίπων λογισμικών θεωρείται εύκολη για τους μαθητές.

Στη συγκεκριμένη εφαρμογή δεν υπήρχε εξοικείωση των μαθητών με περιβάλλον Wiki. Οι μαθητές ήταν εξοικειωμένοι με το περιβάλλον της πλατφόρμας Edmodo την οποία χρησιμοποιούν από την προηγούμενη σχολική χρονιά και στα περισσότερα μαθήματα. Έτσι, προτιμήθηκε να συνεχίσουν να τη χρησιμοποιούν, για να μη χρειαστεί να καταναλωθεί χρόνος στην εκμάθηση άλλων περιβαλλόντων, γεγονός που θα λειτουργούσε μάλλον αποπροσανατολιστικά και ανασταλτικά στην εφαρμογή και την επίτευξη των στόχων του σεναρίου.

Επίσης, είναι απαραίτητη η εγκατάσταση του λογισμικού [CmapTools](#) σε όλους τους υπολογιστές, για να μπορούν οι μαθητές να δημιουργούν εννοιολογικούς χάρτες. Η χρήση του συγκεκριμένου λογισμικού, όπως και των υπολοίπων που προβλέπονται από το σενάριο ([Linoit](#) ή [to Glogster](#)), δε θεωρείται εύκολη από τους μαθητές, οπότε η εξοικείωση του διδάσκοντος, προκειμένου να είναι σε θέση να κατευθύνει τους μαθητές στην αξιοποίησή τους, κρίνεται επιβεβλημένη, ώστε να τηρηθούν τα χρονοδιαγράμματα επιτέλεσης των δραστηριοτήτων.

Όπως εξηγείται παρακάτω, δεν υλοποιήθηκαν οι δραστηριότητες που απαιτούν τη δημιουργία ιστοσελίδας.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Εφαρμογή στην τάξη

Το συγκεκριμένο σενάριο αποτελεί πρόταση διδασκαλίας.

Το σενάριο στηρίζεται

Αλέξανδρος Καραφωτιάς: «Περί ειρήνης σκέψαι», Αρχαία Ελληνική Γλώσσα και Γραμματεία, Ρητορικά Κείμενα, Β΄ Λυκείου Θεωρητικής Κατεύθυνσης.

Το σενάριο αντλεί

—

B. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ / ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Τα αγαθά της ειρηνικής περιόδου αποτελούν το αντικείμενο ενασχόλησης του Ισοκράτη στο συγκεκριμένο απόσπασμα του «Περί ειρήνης» λόγου του. Ένα διαχρονικό θέμα καθώς η ειρήνη αποτελεί ζητούμενο σε όλες τις ιστορικές περιόδους. Ίσως οι μαθητές μας να μην έχουν λάβει σοβαρά υπόψη τους πόσο εύθραυστη είναι η ειρήνη, πληροφορούνται μεν τις διάφορες συρράξεις, συχνά όμως δεν είναι σε θέση να αντιληφθούν τις καταστροφές υλικές και ψυχικές, που επιφέρει ο πόλεμος. Στο υπό διαπραγμάτευση σενάριο θα ερευνήσουν τα κέρδη της ειρήνης, όπως αυτά παρουσιάζονται στην τέχνη (γραπτές πηγές, γλυπτική, κεραμική), θα αναλογιστούν την αναγκαιότητα ύπαρξης ενός σύγχρονου κινήματος ειρήνης, Τελικός στόχος είναι να αναρωτηθούν κατά πόσο κινδυνεύει η παγκόσμια ειρήνη σήμερα και για ποιους λόγους.

Γ. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σύλληψη και θεωρητικό πλαίσιο

Ο Ισοκράτης γράφει τον λόγο του με σκοπό να πείσει τους Αθηναίους να συνάψουν ειρήνη και να τελειώσουν τον Συμμαχικό πόλεμο, κάτι που ίσως θεωρούνταν αιμωτικό ή προσβλητικό για τους πολίτες της ναυτικής δύναμης. Οι αιτίες οι οποίες οδηγούν τον έμπειρο στην πολιτική ρήτορα να καταλήξει σε αυτήν την πρόταση δικαιολογούν την απόφαση, βραχυπρόθεσμα ή μακροπρόθεσμα το κέρδος από την επικράτηση της ειρήνης θα είναι πολλαπλάσιο, τόσο για την οικονομία, όσο και για

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

την εσωτερική και εξωτερική πολιτική της πόλης. Μια τέτοια πρόταση όμως λογικά θα ξεσήκωνε αντιδράσεις, ιδίως σε μια περίοδο παρακμής και αποτυχημένων προσπαθειών της Αθήνας να αναλάβει τα ηνία της Ελλάδας. Η αλήθεια, λοιπόν, θα προκαλέσει την αντίδραση της Εκκλησίας του Δήμου, κάτι αναμενόμενο από τον ρήτορα.

Στο συγκεκριμένο απόσπασμα του «Περί ειρήνης» λόγου φωτίζονται πολλές πτυχές της αθηναϊκής ζωής· μέσα από τον λόγο του ο Ισοκράτης μας παρέχει πληροφορίες ιστορικού, κοινωνικού και οικονομικού ενδιαφέροντος. Αντιλαμβανόμαστε ότι οι συνθήκες που έχουν υπογραφεί δεν ισχύουν, ότι κάθε πόλη προσπαθεί να επιβληθεί με κάθε δυνατό τρόπο (η δεκαετία του 350 π. Χ. είναι μια περίοδος έλλειψης σαφούς εξουσίας, μια περίοδος αν-ισορροπίας δυνάμεων). Καθίσταται σαφές ότι η ύπαρξη των μετοίκων δεν είναι μόνο χρήσιμη αλλά και αναγκαία για την επίτευξη των εμπορικών στόχων της Αθήνας. Κατανοούμε, επίσης, τη σημασία της ανάληψης των πολυδάπανων λειτουργιών από τους εύπορους πολίτες και την ανακούφιση του κρατικού ταμείου.

Ο Ισοκράτης απευθύνεται σε ένα κοινό που αποτελείται από όλες τις τάξεις της αθηναϊκής κοινωνίας, για αυτό και αναφέρει τα συλλογικά οφέλη που θα αποκομίσει η πόλη από τη σύναψη ειρήνης. Η διπλωματία και η εξωτερική πολιτική μιας φιλειρηνικής Αθήνας θα οδηγήσουν σε πρόσθετα πλεονεκτήματα, καθώς το μόνο μέσο εξασφάλισης συμμάχων θα είναι εκείνο της πειθούς και όχι της βίας.

Αυτές οι απόψεις θα αποτελέσουν το αντικείμενο διερεύνησης των μαθητών στο συγκεκριμένο σενάριο. Εκλαμβάνοντας ως δεδομένη τη δύσκολη οικονομική και ιστορική συγκυρία και αποδεχόμενοι τον θεσμικό ρόλο του δασκάλου – πολίτη ενεργούμε διαφωτίζοντας εφηβικά πνεύματα. Ας μην θεωρηθεί δεδομένο ότι οι μαθητές μας είναι σε θέση να συνειδητοποιήσουν τα αγαθά της ειρήνης. Ας μην μας διαφεύγει, επίσης, το ενδεχόμενο της εκμετάλλευσης του θυμικού ή και διανοητικού τους στοιχείου από υστερόβουλους φιλοπόλεμους, οι οποίοι δεν θα δίσταζαν οτιδήποτε στην προσπάθεια ανόδου στην εξουσία. Ο ρόλος μας στη συν-έρευνα για

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

την αναγκαιότητα της ειρήνης είναι απαιτητικός, δύσκολος και εξισορροπητικός. Οι έφηβοι μαθητές μας έχουν ήδη αρχίσει να διαμορφώνουν απόψεις και εμείς καλούμαστε να χρησιμοποιήσουμε το μόνο μέσο που αρμόζει, σύμφωνα με τον Ισοκράτη, στη δημιουργία φιλίας, την πειθώ. Μαζί με τους μαθητές μας θα αναρωτηθούμε και θα συζητήσουμε ποιος είναι ο δημιουργός: ο πόλεμος ή η ειρήνη. Ποια συμφέροντα διαμορφώνουν τις συνθήκες εκκίνησης μια σύρραξης; Ποιες μπορεί να είναι οι επιδιώξεις των δυνατών, οικονομικά ή πολιτική, κρατών; Τέλος, πως αξιολογούν την ύπαρξη πανεπιστημιακών τμημάτων εξειδικευμένων στη μεταπολεμική ανασυγκρότηση ;

Η ανάγνωση και η νοηματοδότηση του σύγχρονου κόσμου μέσω της μελέτης και έρευνας της αρχαιότητας οφείλει να γίνει ο στόχος του βασικού μαθήματος των ανθρωπιστικών σπουδών.

Δ. ΣΚΕΠΤΙΚΟ-ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΤΟΥΣ

Γνώσεις για τον κόσμο, αξίες, πεποιθήσεις πρότυπα, στάσεις ζωής

Με το συγκεκριμένο σενάριο οι μαθητές αναμένεται

- Να κατανοήσουν ότι η ειρήνη και τα αγαθά της είναι διαχρονικά πολυπόθητα αλλά όχι αυτονόητα ή δεδομένα.
- Να εμβραθύνουν στους κινδύνους που απειλούν την ειρήνη στη σημερινή εποχή για να είναι σε θέση να την προφυλάξουν ως δυνάμει πολίτες.
- Να συνειδητοποιήσουν ότι υπάρχει ισχυρός αντίλογος, υποστηρικτικός του πολέμου, ιδίως στον τομέα της οικονομικής ανάπτυξης.
- Να βιώσουν πτυχές της αθηναϊκής κοινωνίας του 5^{ου} και 4^{ου} αιώνα π.Χ., να γνωρίσουν την κοινωνική ομάδα των μετοίκων και τις υποχρεώσεις των πλουσίων πολιτών απέναντι στο δημοκρατικό κράτος
- Να αποκτήσουν στάση ενεργού πολίτη – εθελοντή, που συμμετέχει στα κοινά προκειμένου να διασφαλίσει την επικράτηση της παγκόσμιας ειρήνης

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Γνώσεις για τη γλώσσα

- Με το συγκεκριμένο σενάριο οι μαθητές αναμένεται:
- Να κατανοήσουν τη σημασία της χρονικής διάρκειας με τη χρήση του κατάλληλου χρόνου.
- Να ασκηθούν στη χρήση των υποθετικών λόγων.
- Να εντοπίζουν ρηματικά σύνολα της νέας ελληνικής στο πρωτότυπο αρχαίο κείμενο.
- Να συνδέσουν τα χαρακτηριστικά του κειμενικού είδους με τις γλωσσικές επιλογές του συγγραφέα – ρήτορα.
- Να έρθουν σε επαφή με το κειμενικό είδος της αττικής επιγραφής, τη μορφολογία και τα γενικά χαρακτηριστικά της.

Γραμματισμοί

Με το συγκεκριμένο σενάριο οι μαθητές αναμένεται:

- Να διαπιστώνουν τη σύνδεση ενός κειμένου με την ιστορική δομή της περιόδου κατά την οποία γράφτηκε.
- Να κατανοήσουν τις ιδιαιτερότητες της κλασσικής αθηναϊκής δημοκρατίας, τη σχέση κράτους και πολιτών (ευπόρων στη συγκεκριμένη περίπτωση).
- Να αντιληφθούν τη σκοπιμότητα της «αντιρατσιστικής» πολιτικής της Αθήνας απέναντι στους ξένους.
- Να λειτουργήσουν ως ομάδα, με σαφείς και ευδιάκριτους στόχους και ευθύνες επίτευξης έργου.
- Να γνωρίσουν προγράμματα σπουδών πανεπιστημίων.
- Να αναγνωρίσουν την ιστοσελίδα ως τρόπο πειθούς – διαφήμισης.
- Να δημιουργήσουν μια ιστοσελίδα για να προωθήσουν τους σκοπούς συνειδητοποιημένων πολιτών.
- Να εμβαθύνουν στη διαλεκτική σχέση διαφόρων μορφών τέχνης σε σχέση με ένα συγκεκριμένο θέμα (γλυπτική / κεραμική και ειρήνη).

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

- Να εξασκηθούν στη χρήση των ΤΠΕ, δημιουργώντας παρουσιάσεις, αφίσες και ιστοσελίδα, με σκοπό την προώθηση της αναγκαιότητας της παγκόσμιας ειρήνης.

Διδακτικές πρακτικές

Η ομαδοσυνεργατική μέθοδος που χρησιμοποιείται στα σενάρια διδασκαλίας με χρήση ΤΠΕ στοχεύει εξ ορισμού στην ανάπτυξη της συνεργασίας και συνεισφοράς των μελών των ομάδων. Η μαθησιακή διαδικασία οργανώνεται ως ιστοεξερεύνηση (Webquest), χρησιμοποιώντας το εργαστήριο πληροφορικής και το περιβάλλον Edmodo του μαθήματος. Οι μαθητές συνεργουνούν, συνδημιουργούν και αυτενεργούν αξιοποιώντας ψηφιακούς πόρους και μέσα. Η έρευνα σε σελίδες και έργα τέχνης καθιστούν ολοφάνερη τη σχέση ειρήνης και πολιτισμού, στόχο του σεναρίου.

Ε. ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Αφετηρία

Η κατανόηση βασικών ιδεολογικών στοιχείων, συγκεκριμένα της επικράτησης της ειρήνης για την πολιτισμική ανάπτυξη, αποτελεί στόχο τόσο για τον Ισοκράτη και τον Αριστοφάνη όσο και για εμάς σήμερα. Η διαφορά έγκειται στο γεγονός ότι ο ρήτορας είχε απέναντί του ένα αθηναϊκό κοινό κατά τη διάρκεια πολεμικών αναμετρήσεων (Συμμαχικός Πόλεμος κατά τη συγγραφή του «Περί Ειρήνης» λόγου του Ισοκράτη), άρα η ειρήνη αποτελούσε το ζητούμενο. Εμείς σήμερα ζούμε σε περίοδο ειρήνης, άρα, θεωρητικά, η παγίωσή της δεν αποτελεί ζητούμενο. Με το συγκεκριμένο σενάριο η προηγούμενη θέση θα τεθεί σε αμφισβήτηση. Η παγκόσμια ειρήνη είναι πάντα υπό αμφισβήτηση. Οι μαθητές θα διακρίνουν τους κινδύνους που την απειλούν, θα διατυπώσουν τις υποθέσεις τους, θα καταλήξουν σε αποφάσεις λήψης δυναμικής στάσης υπέρ της παγίωσης της παγκόσμιας ειρήνης.

Σύνδεση με τα ισχύοντα στο σχολείο

Όσα αναφέρονται από τον συντάκτη του σεναρίου αφορούν στη διδασκαλία του κειμένου μέχρι το σχολικό έτος 2013-14. Η αλλαγή, όμως, στο [Αναλυτικό Πρόγραμμα](#) επηρέασε την εφαρμογή του συγκεκριμένου σεναρίου. Από το σχολικό έτος 2014-15 στη διδακτέα ύλη δεν περιλαμβάνεται ο λόγος «Περί ειρήνης» του

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Ισοκράτη. Μειώθηκαν, επίσης, οι ώρες διδασκαλίας του διδαγμένου κειμένου από δύο (2) ώρες την εβδομάδα σε μία (1). Επομένως, η εφαρμογή του σεναρίου έγινε με το κείμενο να αντιμετωπίζεται εν πολλοίς ως αδίδακτο για αυτό και προστέθηκε ένα Φύλλο Εργασίας που υποστήριζε αυτήν τη λογική. Θεωρήθηκε, επίσης, ότι η παράλειψη κάποιων δραστηριοτήτων ή η αντικατάστασή τους από άλλες δε θα απομάκρυνε από το πνεύμα και τη στόχευση του σεναρίου, όπως φαίνεται και από την περιγραφή που ακολουθεί έτσι όπως τη συνέταξε ο δημιουργός του.

Οι στόχοι του σεναρίου συνδέονται απόλυτα με τους στόχους που θέτει το [Αναλυτικό Πρόγραμμα](#) για τη διδασκαλία της ενότητας. Συγκεκριμένα, ο ρήτορας καταφεύγει στην υπερβολή χαρακτηρίζοντας ως παρανοϊκή τη φιλοπόλεμη άποψη και, για να ανατρέψει τις σε βάρος του κατηγορίες, διαφωτίζει τους ακροατές του για τα οφέλη της ειρήνης. Χρησιμοποιεί επιχειρήματα από το κεφάλαιο του συμφέροντος για να εντυπωσιάσει το ακροατήριό του. Η διασύνδεση της συγκεκριμένης διδακτικής με έργα κεραμικής του 5^{ου} ή 4^{ου} αιώνα, με έργα γλυπτικής του 4^{ου} αιώνα και έργα τέχνης που διαχρονικά υμνούν την αξία της ειρήνης προάγει το ενδιαφέρον των μαθητών, τους φέρνει αντιμέτωπους με την καθημερινότητά τους και τους δημιουργεί διάθεση αναστοχασμού για τη σημερινή «εύθραυστη» παγκόσμια ειρήνη.

Αξιοποίηση των ΤΠΕ

Η χρήση των ΤΠΕ στο συγκεκριμένο σενάριο διευκολύνει και προάγει την *ερευνητική στρατηγική κατανόησης κειμένου*. Χρησιμοποιώντας ιστορικές μεθόδους διευκολύνουμε τους μαθητές στην ανάλυση του κειμένου, στην ένταξή του στο ιστορικό πλαίσιο με σκοπό την επιβεβαίωση του συμπεράσματος, δηλαδή την αναγκαιότητα παγίωσης της ειρήνης. Οι μαθητές παίζουν δημιουργώντας κόμικς για να αντιληφθούν δομές της κοινωνικής οργάνωσης της κλασσικής Αθήνας (μέτοικοι, λειτουργίες). Δημιουργούν αφίσες για να αναρτήσουν συμπεράσματα και καταλήγουν στη δημιουργία μίας ιστοσελίδας διαφήμισης της ειρήνης στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Η αποτελεσματικότητα της χρήσης των ΤΠΕ είναι ευδιάκριτη στον διαμοιρασμό των απαντήσεων των μαθητών με τη χρήση του Wiki του μαθήματος, με

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

σαφείς στόχους την ανάπτυξη της συλλογικής ευθύνης και της συνεργασίας και τη βιωματική εμπειρία της επίτευξης ενός έργου μέσω της φιλειρηνικής διαδικασίας που ισχύει στον ασφαλή χώρο μιας σχολικής αίθουσας.

Κατά την εφαρμογή του σεναρίου χρησιμοποιήθηκε η πλατφόρμα κοινωνικής δικτύωσης Edmodo. Δημιουργήθηκε ένας φάκελος με τον τίτλο *Περί ειρήνης σκέψαι* ο οποίος διαμοιράστηκε στους μαθητές της ομάδας του τμήματος, που έχει συσταθεί από την αρχή της σχολικής χρονιάς. Στον φάκελο οι μαθητές έβρισκαν τα Φύλλα Εργασίας που έπρεπε να επεξεργαστούν ταξινομημένα με αρίθμηση και υπο-αρίθμηση (ο πρώτος αριθμός δήλωνε το νούμερο της ομάδας και ο δεύτερος το Φύλλο Εργασίας π.χ 1.1, 2. 1, 3.1, 4.1/ 1.2, 2.2, 3.2 κ.οκ) και αποθήκευαν τις εργασίες τους μεταφορτώνοντας τα Φύλλα Εργασίας σε μορφή αρχείων doc. Η αρίθμηση των ομάδων διευκόλυνε την εξεύρεση των Φύλλων Εργασίας. Για τις δραστηριότητες που απαιτούσαν κοινά Φύλλα Εργασίας δεν υπήρχε αρίθμηση.

Κείμενα

Κείμενα σχολικών εγχειριδίων

[Γραμματική της αρχαίας ελληνικής γλώσσας ή εδώ.](#)

Ρητορικά κείμενα Β΄ Λυκείου Θεωρητικής Κατεύθυνσης,

-Ισοκράτους [«Περί Ειρήνης» 17-21](#)

-Εισαγωγή [Δημοσθένους «Υπέρ της Ροδίων Ελευθερίας»](#)

-Επίμετρο – Κείμενα [Ανταλκίδειος ειρήνη](#) (Ξενοφ. «Ελληνικά» 5, 1, 31)

-[Βιβλίο του Καθηγητή](#), Ισοκράτους «Περί Ειρήνης».

[Συντακτικό της αρχαίας ελληνικής Γλώσσας \(Α, Β, Γ Γυμνασίου\)](#)

Κείμενα εκτός σχολικών εγχειριδίων

[Αριστοτέλη «Πολιτικά» 1274b32–1275b21](#). Στο W.D. Ross, εκδ. 1957. *Aristotelis*

Politica. Οξφόρδη: Clarendon Press. Ανατ. 1964. [πηγή: Πύλη για την Ελληνική Γλώσσα].

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Δημοσθένης «[Περί της Ροδίων Ελευθερίας](#)», 17-18. Στο S.H. Butcher & W. Rennie, εκδ. 1903–31. *Demosthenis Orationes*. I–III. Οξφόρδη: Clarendon Press. Ανατ. 1960–66. [πηγή: Πύλη για την Ελληνική Γλώσσα].

[Διάσημοι καλλιτέχνες και προσωπικές τεχνοτροπίες στη γλυπτική του 4ου αιώνα](#). Στο Βουτυράς, Μ. & Α. Γουλάκη-Βουτυρά «Η Αρχαία Ελληνική Τέχνη και η Ακτινοβολία της» *Αρχαιογνωσία και Αρχαιογλωσσία στη Μέση Εκπαίδευση*. Θεσσαλονίκη: ΚΕΕ / ΙΝΣ (Ίδρυμα Μ. Τριανταφυλλίδη) [Ψηφίδες για την Ελληνική Γλώσσα – Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας].

Ηράκλειτος *Ὁ Πόλεμος καὶ ἡ Ἔρις* [πηγή: Ιστότοπος «Μικρός απόπλους», υπεύθυνος [Άγγελος Περδικούρης](#)].

Ξενοφώντας, «[Πόροι ἢ Περί προσόδων](#)», 5, 3-4. Στο *Xenophontis opera omnia*, vol. 5. Oxford, Clarendon Press. 1920 (repr.1969) [πηγή: Βικιθήκη].

Ξενοφώντας «[Πόροι ἢ Περί προσόδων](#)», 5, 11-13. Στο E.C. Marchant, εκδ. 1900–21. *Xenophontis opera omnia*. I–V. 2η έκδ. Οξφόρδη: Clarendon Press. Ανατ. 1961–71. [πηγή: Πύλη για την Ελληνική Γλώσσα].

Ματθαίος, Α. [Ανθολογία Επιγραφών](#): 8ος αι. π.Χ. - 6ος αι. μ.Χ. Όψεις του δημόσιου και ιδιωτικού βίου των αρχαίων Ελλήνων [πηγή: Ψηφίδες για την Ελληνική Γλώσσα – Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας].

[Υποστηρικτικό/εκπαιδευτικό υλικό](#)

Φωτογραφίες/ Εικόνες

Φωτογραφίες της [Ελλάδας - οικονομία δεκαετία 1950](#) [[Google Εικόνες](#)].

Ιστοσελίδες

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

[Αφεντικά και δούλοι...](#) Ψευδο-Ξενοφών, «Αθηναίων πολιτεία», 1.10 – 11 [Μτφρ. Άγγελου Σ. Βλάχου : *I. Αριστοτέλης, Αθηναίων πολιτεία – II. «Γερο – Ολιγαρχικός», Το πολίτευμα των Αθηναίων*, Βιβλιοπωλείον της «Εστίας» Ι.Δ. Κολλάρου και Σιας Α.Ε., Αθήνα 1980] [πηγή: Ιστότοπος “Archeographus. Wordpress.com”. [_Ιστορίες και θεωρίες του αρχαίου κόσμου](#)].

Βικιπαίδεια [Ελεύθερη διαδικτυακή εγκυκλοπάρδεια]

[Ελληνικό οικονομικό θαύμα](#)

[Cmap](#) [Λογισμικό δημιουργίας εννοιολογικού χάρτη].

[Comicstripcreator](#) [Λογισμικό δημιουργίας κόμικς].

[«Η κλιματική αλλαγή απειλεί τον πλανήτη»](#) [πηγή: “Enet.gr” – εφημερίδα «Ελευθεροτυπία», 21-7-201].

[Glogster](#) [Ελεύθερο λογισμικό δημιουργίας πολυτροπικού κειμένου].

[«Η λειψυδρία απειλεί τον πλανήτη»](#) [πηγή: “Healthy living gr”, ,23/3/2012].

[Henry George Liddell, Robert Scott, A Greek – English Lexicon](#) [Ψηφιακή Βιβλιοθήκη “Perseus”].

[«Ο πόλεμος ενάντια στην τρομοκρατία»](#) [πηγή: Εφημερίδα “Le Monde diplomatique”, ,2/2/2013].

[Linoit](#) [Ελεύθερο λογισμικό δημιουργίας πολυτροπικού κειμένου/αφίσας].

[«Οι νέες τεχνολογίες απειλούν την ειρήνη στο διάστημα»](#) [πηγή: Εφημερίδα «Ναυτεμπορική», 12/9/2013].

[«Πυρηνικά/ Όπλα μαζικής καταστροφής»](#). [πηγή: Εφημερίδα «Ναυτεμπορική», 23/6/2014].

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

[Post-war reconstruction and development unit](#) - University of York,
Department of Politics [Διεθνές Κέντρο Αριστείας για σπουδές σε
μεταπολεμικές κοινωνίες και την ανασυγκρότησή τους].

[ΕΕΔΥΕ](#) [Ιστοσελίδα της Ελληνικής Επιτροπής για τη Διεθνή Υφεση και
Ειρήνη].

[Εισαγωγή στην κοινωνία της κλασικής Αθήνας](#) [πηγή: Ελληνική
ιστορία στο διαδίκτυο - Ίδρυμα Μείζονος Ελληνισμού

Καργάκος, Σ. «[Κανείς δεν είναι τόσο ανόητος ώστε να προτιμά τον πόλεμο από
την ειρήνη. Γιατί στον καιρό της ειρήνης τα παιδιά θάβουν τους γονείς, ενώ στον
καιρό του πολέμου οι γονείς θάβουν τα παιδιά τους.](#)» [πηγή: Ιστολόγιο
Σαράντου Καργάκου].

Μαρωνίτης, Δ. [Η αδιάκοπη μεταβολή των πάντων και οι ιδεολογικές συγκρούσεις
της εποχής μας](#) [Περίληψη άρθρου εφημερίδα «Το Βήμα της Κυριακής»,
πηγή: Ιστολόγιο Τάσου Κάρτα].

[Weebly.com](#), [Ελεύθερο λογισμικό δημιουργίας ιστοσελίδας].

Διδακτική πορεία / στάδια / φάσεις

Η πορεία που περιγράφεται έχει τροποποιηθεί με κριτήρια: α) τις δυνατότητες και τις
ανάγκες των μαθητών του τμήματος στο οποίο εφαρμόστηκε το σενάριο, β) την
τροποποίηση του Αναλυτικού Προγράμματος και της διδακτέας ύλης κατά το
σχολικό έτος εφαρμογής του.

Αρχικά, επειδή το τμήμα είναι ολιγομελές, δέκα τρεις μαθητές, οι μαθητές
χωρίστηκαν σε τρεις ομάδες (δύο των πέντε ατόμων και μία των τεσσάρων), για να
μπορούν να λειτουργήσουν οι ρόλοι μέσα στην ομάδα (συντονιστής, γραμματέας
κ.λ.π). Τη δεύτερη ώρα, όμως, κρίθηκε ότι ήταν καλύτερο να δημιουργηθούν
τέσσερις (4) ομάδες (από τρία και η μία από τέσσερα μέλη) για να διευκολυνθεί η
εφαρμογή του σεναρίου το οποίο προβλέπει τη δημιουργία τεσσάρων ομάδων. Η
αλλαγή αυτή δεν επηρέασε καθόλου την εφαρμογή. Παρέμεινε η ονομασία των

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ομάδων, όπως προβλέπεται από το σενάριο, μαζί με την αρίθμηση περισσότερο, γιατί θεωρήθηκε ότι θα βοηθήσει τους μαθητές να «ενδυθούν» τον ρόλο τους, δε φάνηκε όμως να λειτούργησε και πολύ.

Η Α΄ Φάση του σεναρίου εφαρμόστηκε αντί σε μία σε δύο διδακτικές ώρες. Πρώτον, γιατί αφιερώθηκαν περισσότερα από 5 λεπτά (15 λεπτά) στην πρώτη δραστηριότητα που αφορούσε στην ένταξη του λόγου στο ιστορικό του πλαίσιο και δεύτερον, γιατί προστέθηκε ένα ακόμα Φύλλο Εργασίας που αφορούσε στη συντακτική προσέγγιση του κειμένου, για να ενισχυθούν οι στόχοι που αφορούν στις γνώσεις για τη γλώσσα εφόσον, σύμφωνα με την τροποποίηση του αναλυτικού προγράμματος, το σενάριο εφαρμόζεται με τη συγκεκριμένη ενότητα να διδάσκεται ως αδιδακτο κείμενο. Έτσι, θεωρήθηκε ότι το κείμενο διδάσκεται από το πρωτότυπο και προστέθηκαν δραστηριότητες σχετικές με τη συγκρότηση της πρότασης, λογική διάταξη του λόγου, αφού πρώτα εντοπιστούν τα ρήματα/ ρηματικά σύνολα και οι συμπληρώσεις τους (κύριες και δευτερεύουσες: αντικείμενο, κατηγορούμενο, επιρρηματικοί προσδιορισμοί) και τα ονοματικά σύνολα και οι συμπληρώσεις του(ονοματικοί προσδιορισμοί).

Εξαιτίας αυτής της αλλαγής και για τη διευκόλυνση των μαθητών αντικαταστάθηκε η ονομασία *δραστηριότητες* που περιλαμβάνει η Α΄ Φάση από Φύλλα Εργασίας. Συνολικά, δηλαδή, η Α΄ Φάση περιλαμβάνει τρία (3) Φύλλα Εργασίας –τα δύο κοινά για όλες τις ομάδες- αντί για ένα χωρισμένο σε τέσσερις (4) δραστηριότητες που περιλάμβανε το σενάριο. Για την υλοποίηση του σεναρίου χρησιμοποιήθηκαν πέντε (5) Φύλλα Εργασίας που παρατίθενται στο τέλος.

Η δημιουργία εννοιολογικού χάρτη ξεκίνησε στο εργαστήριο πληροφορικής, αλλά ολοκληρώθηκε στο σπίτι ως εργασία, γιατί δεν επαρκούσε η διδακτική ώρα για την ολοκλήρωσή του στο σχολείο.

Κάποιες από τις δραστηριότητες της Β΄ Φάσης του σεναρίου, όπως η δημιουργία comic με τη χρήση ComicStripCreator, απαιτούσαν πολύ χρόνο αφενός προετοιμασίας και αφετέρου υλοποίησης - γιατί οι μαθητές δεν είχαν χρησιμοποιήσει

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ξανά το λογισμικό - ο οποίος κρίθηκε ότι δεν μπορούσε να διατεθεί. Έτσι, απλώς αναφέρθηκαν για να υπάρξει μια γνωριμία με τα συγκεκριμένο λογισμικό και η δυνατότητα χρησιμοποίησης του από τους μαθητές σε άλλη περίπτωση και δόθηκε εναλλακτικά ως δραστηριότητα η δημιουργία πολυτροπικής παρουσίασης(PowerPoint). Για να επιτευχθεί ο στόχος της ενσυναίσθησης που προβλέπεται από το σενάριο με τη δημιουργία του comic, οι μαθητές εφάρμοσαν τεχνικές εκπαιδευτικού δράματος και ανέλαβαν παιχνίδι ρόλων υποδουόμενοι μέσα στην τάξη τους ρόλους των ηρώων του comic.

Το Φύλλο Εργασίας της Δ΄ Φάσης του σεναρίου(5^η και 6^η ώρα) παραλείφθηκε, για τους λόγους που περιγράφονται αναλυτικά στην πορεία εφαρμογής παρακάτω. Από τη Δ΄ Φάση εφαρμόστηκε μόνο η συζήτηση και ο αναστοχασμός στα οποία διατέθηκε ολόκληρη η τελευταία διδακτική ώρα.

Το ηλεκτρονικό περιβάλλον Edmodo είναι ήδη γνωστό και οικείο στους μαθητές, οπότε δε χρειάστηκε να αφιερωθεί ιδιαίτερος χρόνος. Δόθηκαν μόνο οδηγίες και διευκρινήσεις για τον Φακέλο που είχε δημιουργηθεί, και στον οποίο θα έβρισκαν το διδακτικό υλικό και τα Φύλλα Εργασίας, και την αρίθμηση των Φύλλων Εργασίας.

Για τη διευκόλυνση διδάσκοντος και διδασκομένων κρίνεται σκόπιμο η κατανομή των μαθητών σε ομάδες να έχει προηγηθεί των ωρών διδασκαλίας που αφιερώνονται στο σενάριο. Επίσης, χρήσιμο θα ήταν, προς αποφυγή απώλειας χρόνου, ο διδάσκων να έχει φροντίσει εκ των προτέρων για την ορθή λειτουργία και παρουσίαση όλων των ιστοσελίδων και λογισμικών. Ιδιαίτερη προσοχή χρειάζεται στην προετοιμασία των μαθητών για τη χρήση των ComicStripCreator και του Weebly.com, ίσως κάποιοι μαθητές να τα έχουν ξαναχρησιμοποιήσει σε διάφορες ερευνητικές εργασίες, αλλά ας μην θεωρηθεί δεδομένο ότι όλο το τμήμα μπορεί να αντεπεξέλθει. Τέλος, μια σύντομη επαφή του τμήματος με το περιβάλλον Wiki θα ήταν αποτελεσματική κατά την ενασχόληση των μαθητών με τα διάφορα Φύλλα Εργασίας. Για όλες τις ώρες χρειάζεται το εργαστήριο της πληροφορικής ή η ειδικά εξοπλισμένη αίθουσα όπως έχει προαναφερθεί.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Α΄ Φάση

1^η διδακτική ώρα

Οι μαθητές μπορούν να έχουν κατανεμηθεί σε ομάδες παρότι το [Φύλλο Εργασίας](#) προβλέπεται κοινό. Στη φάση αυτή λοιπόν, οι μαθητές καλούνται να κατανοήσουν πλήρως το κείμενο. Συγκεκριμένα, στην πρώτη δραστηριότητα μέσω ερωτήσεων και απαντήσεων οι μαθητές αντιλαμβάνονται το ιστορικό πλαίσιο του λόγου, όπως αυτό διαφαίνεται στην παράγραφο 17. Συμβουλεύονται την εισαγωγή του «Περί Ειρήνης» λόγου του Ισοκράτη και του «Υπέρ της Ροδίων ελευθερίας» λόγου του Δημοσθένη, για να θυμηθούν περισσότερες λεπτομέρειες του Συμμαχικού πολέμου που διέλυσε ουσιαστικά τη Β΄ Αθηναϊκή συμμαχία. Στο [Φύλλο Εργασίας 1](#) δίνονται οι ερωτήσεις στις οποίες αναμένουμε τις προφορικές απαντήσεις των μαθητών (αφού τους αφήσουμε τον απαραίτητο προς χρόνο σκέψη, όχι πάνω από 10 έως 15 λεπτά).

Κατά την εφαρμογή, μετά την ένταξη της ενότητας στο χρονικό και ιστορικό πλαίσιο οι μαθητές στο Φύλλο Εργασίας 1 εξομαλύνουν τη συντακτική δομή των παραγράφων 18-21. Εντοπίζουν σε κάθε περίοδο λόγου τα ρήματα/ ρηματικά σύνολα, τις συνδετικές λέξεις και το είδος των συνδέσεων και στη συνέχεια μετά τον χωρισμό σε προτάσεις επισημαίνουν το είδος τους και τους κύριους και δευτερεύοντες όρους σε κάθε πρόταση.

2^η διδακτική ώρα.

Με βάση τη δραστηριότητα της προηγούμενης ώρας οι μαθητές σε [κοινό Φύλλο Εργασίας](#) συμπληρώνουν τους πίνακες που αναφέρονται στα δεινά του πολέμου και τα οφέλη της ειρήνης. Η δραστηριότητα βοηθά στην κατανόηση του περιεχομένου των παραγράφων 18-21.

Ουσιώδης, επίσης, θεωρείται η συνειδητοποίηση της επιλογής συγκεκριμένου χρόνου εκφοράς των δεινών του πολέμου από τον ρήτορα (τέσσερις παρακείμενοι, ένας αόριστος) για να τονιστεί η διάρκεια αυτών. Τα οφέλη της ειρήνης είναι ευδιάκριτα. Το αρχαίο κείμενο προσφέρει τη δυνατότητα σύντομης επανάληψης των

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

υποθετικών λόγων τους οποίους οι μαθητές καλούνται να αναγνωρίσουν στον τελευταίο πίνακα (διάρκεια δραστηριότητας 25 λεπτά). Παρατηρήθηκε κάποια δυσκολία σε αυτή τη δραστηριότητα, γιατί το κείμενο περιέχει και εξαρτημένους υποθετικούς λόγους που δεν είναι γνωστοί στους μαθητές.

Η τελευταία δραστηριότητα του Φύλλου Εργασίας αποσκοπεί στην πλήρη αποσαφήνιση αξιολογικών, πολιτισμικών και ηθικών διαφορών ειρήνης και πολέμου. Οι μαθητές καλούνται να δημιουργήσουν δύο εννοιολογικούς χάρτες, έναν για τα δεινά του πολέμου και έναν για τα οφέλη της ειρήνης, με αποτελέσματα όμοια για όλες τις ομάδες. Η δραστηριότητα ολοκληρώθηκε στο σπίτι.

Β' Φάση

Δύο διδακτικές ώρες (3^η και 4^η)

Στη συγκεκριμένη φάση οι μαθητές, χωρισμένοι σε ομάδες, εμβαθύνουν σε πτυχές της αθηναϊκής κοινωνίας και οικονομίας καθώς και στο σύγχρονο κίνημα ειρήνης. Η **πρώτη ομάδα**, των ερευνητών της αρχαίας οικονομίας και τέχνης (Φύλλο Εργασίας 2) έχει διπλή αποστολή. Σε πρώτη φάση ερευνούν κατά πόσο ισχύουν τα λεγόμενα του Ισοκράτη περί διπλασιασμού των εσόδων της πόλης σε περίπτωση επικράτησης της ειρήνης. Εξετάζουν αποσπάσματα από το έργο του Ξενοφώντα «Πόροι ή Περί προσόδων». Αφού πειστούν για την αλήθεια των ισχυρισμών του ρήτορα, καλούνται να γράψουν ένα κείμενο απόφασης τερματισμού του πολέμου και σύναψης ειρήνης για τους οικονομικούς λόγους που προαναφέρθηκαν. Το κείμενο θα είναι απλό στη μορφή, οι μαθητές μας όμως καλούνται να δημιουργήσουν μία επιγραφή της αθηναϊκής εκκλησίας προκειμένου να καταδείξουν τη σοβαρότητα του θέματος. Θα έρθουν, λοιπόν, σε επαφή και με το άγνωστο σε αυτούς είδος των επιγραφών και του περιεχομένου των αποφάσεων που χαράσσονταν πάνω τους.

Στη δεύτερη ώρα (4^η διδακτική) οι μαθητές της ομάδας συνεχίζουν με τη δεύτερη αποστολή τους, την παρουσίαση της ειρήνης και των κερδών της μέσα από έργα τέχνης της αρχαιότητας. Καλούνται να βρουν εικόνες από αρχαία αγγεία που να πιστοποιούν τα οφέλη της ειρήνης, δηλαδή ουσιαστικά τους ζητείται να βρουν

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

εικόνες ειρηνικής ενασχόλησης των ανθρώπων, καλλιέργειας της γης, ενασχόλησης με γράμματα, τέχνες, αθλητισμό. Στη συνέχεια, ερευνούν τους λόγους που οδήγησαν τους Αθηναίους να τοποθετήσουν το άγαλμα της Ειρήνης και του Πλούτου του Κηφισόδοτου στην Αγορά της πόλης και να αντιληφθούν τον ευκρινή συμβολισμό, ο πλούτος παιδί της ειρήνης. Καλούνται να δημιουργήσουν μία πολυτροπική παρουσίαση που να περιλαμβάνει εικόνες από τα έργα τέχνης συνοδευόμενες από αποσπάσματα από τον Ισοκράτη ή τον Ξενοφώντα. Οι δύο δραστηριότητες των μαθητών μπορούν να ολοκληρωθούν στο προβλεπόμενο δίωρο.

Η δεύτερη ομάδα μαθητών στη δεύτερη διδακτική φάση θα ασχοληθεί με τη διερεύνηση πτυχών της αθηναϊκής κοινωνίας με κριτήριο τον πολίτη. Συγκεκριμένα, θα ερευνήσουν τη θέση των μετοίκων, τη σημασία που έχει η κοινωνική ομάδα για την οικονομία, και ιδίως το εμπόριο της κλασσικής Αθήνας, τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους. Το Αναλυτικό Πρόγραμμα προσφέρει αρκετές δυνατότητες πληροφόρησης για τους ελεύθερους Αθηναίους πολίτες, (ιστοριογραφία Α΄ Λυκείου, «Υπέρ Μαντιθέου» λόγος του Λυσία), δεν παρέχει όμως ευκαιρίες γνωριμίας των μαθητών με τις υπόλοιπες ομάδες που συγκροτούν την αθηναϊκή πόλη κράτος. Οι μαθητές της δεύτερης ομάδας, αφού συλλέξουν χρήσιμες πληροφορίες από συγκεκριμένες προτεινόμενες ιστοσελίδες, καλούνται να δημιουργήσουν μία πολυτροπική παρουσίαση αναφορικά με τη ζωή των μετοίκων πριν από το 365 π. Χ., κατά το 365 π. Χ. και τα σχέδιά τους για το μέλλον. Στο τέλος, αναρτούν τη δημιουργία τους στο Φάκελο Edmodo του μαθήματος. Αναλαμβάνουν, επίσης, να αναπαραστήσουν μια σκηνή συνομιλίας μετοίκων που αγωνιούν για το μέλλον τους.

Οι προτεινόμενες δραστηριότητες μπορούν να ολοκληρωθούν εντός του προβλεπόμενου δίωρου.

Η τρίτη ομάδα μαθητών ασχολείται, επίσης, με πτυχές της αθηναϊκής πολιτείας, η δράση της όμως θα εστιάσει στην τάξη των πλουσίων και, κυρίως, τις «λειτουργίες» που όφειλαν να αναλάβουν στο πλαίσιο της μείωσης των κρατικών εξόδων του αθηναϊκού κράτους. Οι μαθητές θα ερευνήσουν τις διάφορες

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

«λειτουργίες» (γνωρίζουν ήδη τη χορηγία, λόγω της ενασχόλησής του με την τραγωδία στη Γ΄ Γυμνασίου, και έχουν ήδη συλλέξει πληροφορία από την Ιστορία της Α΄ Λυκείου), θα ασχοληθούν όμως με την τριηραρχία και την εισφορά, λειτουργίες που βαραίνουν τους πλουσιότερους των πολιτών και, κυρίως, σε καιρό πολέμου. Αφού τελειώσει η ενημέρωσή τους μετά από πλοήγηση σε προτεινόμενες ιστοσελίδες, καλούνται να δημιουργήσουν μία πολυτροπική παρουσίαση σχετική με τον θεσμό της «λειτουργίας» στην αρχαία Αθήνα. Στο τέλος αναρτούν τη δημιουργία τους στο Φάκελο Edmodo του μαθήματος. Αναλαμβάνουν, επίσης, να αναπαραστήσουν μία σκηνή διαλόγου δύο πλούσιων Αθηναίων με θέμα την ανάληψη τριηραρχίας από τον έναν, την περίπτωση «αντιδόσεως» (ανταλλαγή περιουσίας στην περίπτωση που ο δεύτερος, αν και πλουσιότερος, δεν αποδεχτεί την ανάληψη της τριηραρχίας από μέρος του) από τον άλλον και τη σύντομη αναφορά σε άλλες λειτουργίες.

Οι προτεινόμενες δραστηριότητες μπορούν να ολοκληρωθούν εντός του προβλεπόμενου δώρου.

Η τελευταία ομάδα μαθητών θα προσπαθήσει να κάνει τη σύνδεση με τη σύγχρονη εποχή. Η ενότητα είναι αφιερωμένη στα οφέλη της ειρήνης κατά την αρχαιότητα. Οι [σύγχρονοι ειρηνιστές](#) που αποτελούν την τέταρτη ομάδα θα ασχοληθούν με τα οφέλη της ειρήνης κατά τον 20^ο αιώνα. Συγκεκριμένα, θα περιηγηθούν σε ιστοσελίδες σχετικές με την οικονομική ανάπτυξη που ακολούθησε την ταραγμένη δεκαετία του 1940 στην Ελλάδα και τη δημιουργία του φιλειρηνικού κινήματος, ενός έντονα πολιτικοποιημένου κινήματος, κατά τη διάρκεια της δεκαετίας του 1950. Η καλλιτεχνική διάσταση στην προσέγγιση του θέματος δίνεται μέσα από τη δημιουργία μίας αφίσας που θα αναρτηθεί στον Φάκελο Edmodo του μαθήματος και θα έχει ως θέμα την οικονομική ανάπτυξη και το φιλειρηνικό κίνημα. Στο τέλος, οι μαθητές καλούνται να αναλογιστούν το εύθραυστο της ειρήνης σήμερα και αναζητώντας πληροφορίες μόνοι τους αυτενεργούν και καταλήγουν σε συμπεράσματα.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Γ' Φάση

1 διδακτική ώρα (5η ώρα)

Κατά τη διάρκεια της τρίτης φάσης του σεναρίου ([Φύλλο Εργασίας 3](#)) οι μαθητές μας θα ασχοληθούν με τους κινδύνους που απειλούν την παγκόσμια ειρήνη σήμερα και αιτίες που μπορούν να οδηγήσουν σε πολεμικές αναμετρήσεις, αιτίες τελείως διαφορετικές από εκείνες της αρχαιότητας. Η τρομοκρατία, οι κλιματικές αλλαγές, οι νέες τεχνολογίες και τα πυρηνικά όπλα είναι οι κίνδυνοι τους οποίους θα ερευνήσουν οι μαθητές. Η δραστηριότητα προβλέπεται να έχει χρονική διάρκεια μίας ώρας και ως εκ τούτου οι μαθητές θα δημιουργήσουν κάτι απλό, μία αφίσα για παράδειγμα με τη χρήση του Linoit. Σημαντικό σε αυτή τη φάση είναι οι μαθητές να προβληματιστούν όσον αφορά τις αλλαγές που έχουν συμβεί στη διάρκεια των αιώνων: ποιοι ήταν οι κίνδυνοι – αιτίες πολέμου στην αρχαιότητα και ποιοι σήμερα και να συζητήσουν μεταξύ τους αν αυτοί οι κίνδυνοι είναι πραγματικοί ή απλά «ρητορικές υπερβολές», κινδυνολογία δημοσιογράφων. Στο τέλος αναρτούν τη δημιουργία τους στον Φάκελο Edmodo του μαθήματος.

Δ' Φάση

1 διδακτική ώρα (6^η ώρα)

Οι στόχοι της δραστηριότητας που προβλέπονται από το σενάριο και όσον αφορά τις αξίες και στάσεις ζωής και όσον αφορά τους νέους γραμματισμούς και τον κριτικό γραμματισμό θεωρήθηκε ότι είχαν επιτευχθεί από τις προηγούμενες δραστηριότητες και, κυρίως, από το προηγούμενο Φύλλο Εργασίας. Οι μαθητές ήδη προβληματίστηκαν για τους παράγοντες που απειλούν την ειρήνη και τις αιτίες που οδηγούν σε φιλοπόλεμη στάση όπως, επίσης, κατανόησαν με τη δημιουργία αφίσας τη δυνατότητα, που έχουν ως ενεργοί πολίτες, αξιοποίησης ψηφιακών πόρων στην παραγωγή κειμενικών ειδών που επηρεάζουν τη διαμόρφωση στάσεων και πεποιθήσεων. Επομένως, για οικονομία χρόνου, παραλείφθηκε από την εφαρμογή του σεναρίου και κρίθηκε σημαντικότερο η τελευταία διδακτική ώρα να αφιερωθεί στη

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
Πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

σύγκλιση ολομέλειας, τη διατύπωση συμπερασμάτων και τον αναστοχασμό. Συζητήθηκαν τα διαχρονικά οφέλη της ειρήνης, τα αίτια των πολέμων στην αρχαιότητα και σήμερα, οι κίνδυνοι που απειλούν την παγκόσμια ειρήνη.

Η τελευταία διδακτική φάση αφιερώνεται στο σήμερα και το μέλλον. Οι μαθητές με το Φύλλο Εργασίας 4 θα προβληματιστούν αναλογιζόμενοι ότι υπάρχουν πανεπιστήμια με μεταπτυχιακά τμήματα που ερευνούν την ανάπτυξη και ανασυγκρότηση περιοχών μετά από πολεμικές συγκρούσεις. Η περιήγησή τους στην ιστοσελίδα θα προκαλέσει το ενδιαφέρον τους: θα ασχοληθούν και με το περιεχόμενο αλλά και με τη μορφή, εφόσον θα κατασκευάσουν δική τους ιστοσελίδα και θα πρέπει να «αντλήσουν» ιδέες. Οι φιλοπόλεμοι στηρίζονται στην Ηρακλείτεια φράση «πόλεμος πατήρ πάντων», ο πόλεμος δηλαδή ως γενεσιουργός αιτία δημιουργίας, ανασυγκρότησης και ανάπτυξης. Οι μαθητές μας οφείλουν να απαντήσουν ως ειρηνόφιλοι: θα δημιουργήσουν μια ιστοσελίδα ενός «φανταστικού» τμήματος ενός πανεπιστημίου, το οποίο θα ειδικεύεται στην ειρηνική ανάπτυξη μιας χώρας. Η ιστοσελίδα τους θα περιέχει μαθήματα, ερευνητικούς τομείς, πρακτική άσκηση και συνεργασία με φορείς και ιδρύματα. Με αυτόν τον τρόπο οι μαθητές μας θα γνωρίσουν πτυχές της μελλοντικής τους πανεπιστημιακής ζωής και ταυτόχρονα θα επιχειρηματολογήσουν αντίθετα στη θέση των φιλοπόλεμων που υποστηρίζουν ότι μόνο μέσω του πολέμου έρχεται η ανάπτυξη.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΣΤ. ΦΥΛΛΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

1^η διδακτική ώρα

Φύλλο Εργασίας (κοινό για όλες τις ομάδες) 15 λεπτά

Δραστηριότητα 1/ Κατανόηση παραγράφου 17

- Διαβάστε προσεκτικά την παράγραφο 17 του «Περί ειρήνης» λόγου του Ισοκράτη. Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε το [διαδραστικό βιβλίο μαθητή](#) στο Ψηφιακό Σχολείο ή την [Πύλη για την Ελληνική Γλώσσα](#).
- Προσπαθήστε να εντάξετε το κείμενο στο χρονικό πλαίσιο. Θα βοηθηθείτε σε αυτό απαντώντας προφορικά στις παρακάτω ερωτήσεις:
 - Πότε γράφτηκε ο λόγος και κάτω από ποιες περιστάσεις;
 - Τι συμβαίνει στην Ελλάδα το συγκεκριμένο χρονικό διάστημα;
 - Ποια κατάσταση φαίνεται να επικρατεί κατά τον 4^ο π. Χ. αιώνα; Έχουν γίνει σεβαστοί οι όροι της Ανταλκιδείου ειρήνης;
 - Ποια στάση προτείνεται έμμεσα από τον ρήτορα να κρατήσει η Αθήνα;
- Σε περίπτωση που δεν μπορείτε να απαντήσετε όλα τα ερωτήματα μπορείτε να αντλήσετε πληροφορίες από την [εισαγωγή στον «Περί ειρήνης» λόγο](#) του Ισοκράτη, ή από την [εισαγωγή στον «Υπέρο της Ροδίων ελευθερίας» λόγο](#) του Δημοσθένη του βιβλίου σας ή από το [κείμενο της Ανταλκιδείου ειρήνης](#).

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Φύλλο Εργασίας 1

Δραστηριότητα 2

ΟΜΑΔΑ 1η

- Εισέρχστε στο Ψηφιακό Σχολείο. Διαβάστε προσεκτικά τις παραγράφους 17-18 του «Περί ειρήνης» λόγου του Ισοκράτη. Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε το [διαδραστικό βιβλίο μαθητή](#) ή την [Πύλη για την Ελληνική Γλώσσα](#).
- Αφού μελετήσετε το κείμενο:
 - α) Χρωματίστε με ένα χρώμα της αρεσκείας σας τα ρήματα και τις ρηματικές εκφράσεις και τους όρους που τα συμπληρώνουν (υποκείμενο, αντικείμενο, προσδιορισμούς).
 - β) Χρωματίστε με ένα διαφορετικό χρώμα της αρεσκείας σας τους συνδέσμους.
- Ανεβάστε την εργασία σας στον Φάκελο του Edmodo του μαθήματος.

ΟΜΑΔΑ 2η

- Εισέρχστε στο Ψηφιακό Σχολείο. Διαβάστε προσεκτικά την παράγραφο 19 του «Περί ειρήνης» λόγου του Ισοκράτη. Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε το [διαδραστικό βιβλίο μαθητή](#) ή την [Πύλη για την Ελληνική Γλώσσα](#).
- Αφού μελετήσετε το κείμενο:
 - α) Χρωματίστε με ένα χρώμα της αρεσκείας σας τα ρήματα και τις ρηματικές εκφράσεις και τους όρους που τα συμπληρώνουν (υποκείμενο, αντικείμενο, προσδιορισμούς).
 - β) Χρωματίστε με ένα διαφορετικό χρώμα της αρεσκείας σας τους συνδέσμους.
- Ανεβάστε την εργασία σας στον Φάκελο του edmodo του μαθήματος.

ΟΜΑΔΑ 3η

- Εισέρχστε στο Ψηφιακό Σχολείο. Διαβάστε προσεκτικά την παράγραφο 20 του «Περί ειρήνης» λόγου του Ισοκράτη. Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε το [διαδραστικό βιβλίο μαθητή](#) ή την [Πύλη για την Ελληνική Γλώσσα](#).

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

- Αφού μελετήσετε το κείμενο:
 - α) Χρωματίστε με ένα χρώμα της αρεσκείας σας τα ρήματα και τις ρηματικές εκφράσεις και τους όρους που τα συμπληρώνουν (υποκείμενο, αντικείμενο, προσδιορισμούς).
 - β) Χρωματίστε με ένα διαφορετικό χρώμα της αρεσκείας σας τους συνδέσμους.
- Ανεβάστε την εργασία σας στον Φάκελο του edmodo του μαθήματος.

ΟΜΑΔΑ 4η

- Εισέρχεται στο Ψηφιακό Σχολείο. Διαβάστε προσεκτικά την παράγραφο 21 του «Περί ειρήνης» λόγου του Ισοκράτη. Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε το [διαδραστικό βιβλίο μαθητή](#) ή την [Πύλη για την Ελληνική Γλώσσα](#).
- Αφού μελετήσετε το κείμενο:
 - α) Χρωματίστε με ένα χρώμα της αρεσκείας σας τα ρήματα και τις ρηματικές εκφράσεις και τους όρους που τα συμπληρώνουν (υποκείμενο, αντικείμενο, προσδιορισμούς).
 - β) Χρωματίστε με ένα διαφορετικό χρώμα της αρεσκείας σας τους συνδέσμους.
- Ανεβάστε την εργασία σας στον Φάκελο του Edmodo του μαθήματος

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Φύλλο Εργασίας κοινό για όλες τις ομάδες

2η διδακτική ώρα

Δραστηριότητα 3 / Κατανόηση παραγράφων 18-21

- Μετά την αναγνώριση της βασικής συντακτικής δομής των παραγράφων 18-21 του «Περί ειρήνης» λόγου του Ισοκράτη στόχος σας είναι να βρείτε τα δεινά του πολέμου και τα αγαθά που προκύπτουν από την επικράτηση της ειρήνης.
- Ξεκινήστε λοιπόν την καταγραφή των δεινών του πολέμου συμπληρώνοντας τον παρακάτω πίνακα:

Πόλεμος	Τα δεινά του
	1.
	2.
	3.
	4.
	5.

- Μπορείτε να εντοπίσετε στο αρχαίο κείμενο τα συγκεκριμένα ρηματικά σύνολα;

Πόλεμος	Τα δεινά του (αρχαίο κείμενο)
	1.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

	2.
	3.
	4.
	5.

- Με ποιον κυρίως χρόνο αποδίδονται οι καταστροφικές συνέπειες του πολέμου; Για ποιον λόγο; (μπορείτε να συμβουλευτείτε τη λειτουργία των χρόνων από το [βιβλίο της Γραμματικής](#) σας)

--

- Στη συνέχεια, καταγράψτε στη νέα ελληνική τα οφέλη της ειρήνης συμπληρώνοντας τον παρακάτω πίνακα:

Ειρήνη	Οφέλη
	1.
	2.
	3.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

	4.
--	----

- Αναγνωρίστε το είδος των προτάσεων της αρχαίας ελληνικής με το οποίο εκφέρονται τα οφέλη της ειρήνης; (πλήρης συντακτική αναγνώριση προτάσεων: εισαγωγή, εκφορά, συντακτική θέση) συμπληρώνοντας τον πίνακα και κάνοντας χρήση του αρχαίου κειμένου (σε περίπτωση δυσκολίας χρησιμοποιήστε το [βιβλίο του Συντακτικού](#))

Κύρια πρόταση	Δευτερεύουσες προτάσεις
	1.
	2.
	3.
	4.

Δραστηριότητα 4 / Σύγκριση

Στη συνέχεια, μπορείτε να φτιάξετε δύο εννοιολογικούς χάρτες, χρησιμοποιώντας [το Cmap](#), έναν στον οποίο θα καταδεικνύετε τα δεινά του πολέμου και έναν στον οποίο θα καταγράφετε τα οφέλη της ειρήνης. Αναρτήστε τους εννοιολογικούς σας χάρτες

στον Φάκελο του Edmodo του μαθήματος και συγκρίνετέ τους. Δεν πρέπει να υπάρχουν διαφορές στο περιεχόμενο.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Φύλλο Εργασίας 2

3^η & 4^η διδακτική ώρα

Ομάδα 1: Ερευνητές αρχαίας οικονομίας και τέχνης

- Έχετε διαβάσει τις παραγράφους 17 – 21 του «Περί ειρήνης» λόγου του Ισοκράτη. Σύμφωνα με τον ρήτορα μία από τις ευεργετικές συνέπειες της ειρήνης θα είναι ο διπλασιασμός των εσόδων της πόλης. Η δραστηριότητά σας κατά την πρώτη ώρα είναι να ερευνήσετε το κατά πόσο μπορεί να αληθεύουν οι ισχυρισμοί του ρήτορα. Συμβουλευτείτε τις απόψεις του Ξενοφώντα στο έργο του «Πόροι ή Περί προσόδων» ([5, 3-4](#) και [5, 11-13](#)) και όσα αναγράφονται στο [Βιβλίο του Καθηγητή](#) (σελίδες 253-254 και 271-272). Γράψτε ένα κείμενο στη νέα ελληνική το οποίο θα μπορούσε να έχει τη μορφή αρχαίας επιγραφής με θέμα την απόφαση της πόλης να τελειώσει τον Συμμαχικό πόλεμο και να κάνει ειρήνη για τους οικονομικούς λόγους που ερευνήσατε (για τη μορφή μιας αρχαίας επιγραφής μπορείτε να δείτε κείμενα από [επιγραφές της Ανθολογίας των Ψηφίδων για την ελληνική γλώσσα](#)).
- Στη συνέχεια, δημιουργήστε μία πολυτροπική παρουσίαση με θέμα τα κέρδη της ειρήνης όπως τα φαντάστηκαν αρχαίοι καλλιτέχνες και τα υποστήριξαν αρχαίοι συγγραφείς. Η παρουσίασή σας θα περιλαμβάνει:
 - **Εικόνες** από αρχαία αγγεία που πιστοποιούν τα οφέλη της ειρήνης σύμφωνα με τον Ισοκράτη (καλλιέργεια γης, αύξηση εσόδων, πλούτος και τα επακόλουθά του, φιλία).
 - Το έργο του Κηφισόδοτου [Ειρήνη και Πλούτος](#) (σύντομη περιγραφή, που βρισκόταν τοποθετημένο και γιατί).
 - Αποσπάσματα **κειμένων από Ισοκράτη** («Περί Ειρήνης») και **Ξενοφώντα** («Πόροι ή περί προσόδων»)

Επιλέξτε ό,τι καταλληλότερο για μια παρουσίαση 3-4 σελίδων, δηλώνοντας πάντα την ιστοσελίδα που χρησιμοποιήσατε για τις εικόνες αγγείων.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
Πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

- Ανεβάστε την επιγραφή και την παρουσίασή σας στον Φάκελο του Edmodo του μαθήματος.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Ομάδα 2: Ερευνητές της αρχαίας αθηναϊκής κοινωνίας: Πτυχές της αθηναϊκής κοινωνίας με κριτήριο τον πολίτη

- Ο Ισοκράτης στον «Περί Ειρήνης» λόγο του αναφέρεται στους μετοίκους και στον σημαντικό ρόλο που διαδραματίζουν στην αθηναϊκή οικονομία. Ερευνήστε ποιοι ακριβώς είναι οι μέτοικοι, ποια είναι τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις τους, γιατί είναι τόσο χρήσιμοι στην κλασσική Αθήνα. Ενημερώστε τους συμμαθητές σας με μία σύντομη παρουσίαση που θα αναρτήσετε στο Edmodo του μαθήματος. Την πρώτη ώρα μπορείτε να βρείτε πληροφορίες στις παρακάτω ιστοσελίδες:
 - Ισοκράτους [«Περί Ειρήνης» 17-21](#)
 - [Εισαγωγή στην κοινωνία της κλασσικής Αθήνας](#)
 - [Αφεντικά και δούλοι... Ψευδο-Ξενοφών, «Αθηναίων πολιτεία», 1.10 – 11](#)
 - [Αριστοτέλη «Πολιτικά» 1274b32–1275b21](#)
- Τη δεύτερη ώρα με το υλικό που αντλήσατε από τις πληροφορίες που συλλέξατε την πρώτη ώρα θα δημιουργήσετε μία πολυτροπική παρουσίαση τριών έως τεσσάρων σελίδων αναφορικά με τη ζωή των μετοίκων πριν από το 365 π. Χ. και κατά το 365 π. Χ..
- Αφού υποδυθείτε τους ρόλους, να αναπαραστήσετε μία σκηνή συνομιλίας μετοίκων που αγωνιούν για το μέλλον τους.
- Την παρουσίαση να την αναρτήσετε στον Φάκελο του Edmodo του μαθήματος.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Ομάδα 3: Ερευνητές της αρχαίας αθηναϊκής κοινωνίας: Πτυχές της αθηναϊκής κοινωνίας με κριτήριο το εισόδημα

- Ο Ισοκράτης στον «Περί Ειρήνης» λόγο του αναφέρεται στην τριηραρχία και τις εισφορές για τον πόλεμο, «λειτουργίες» που βαρύνουν τους πλούσιους Αθηναίους πολίτες. Ενημερώστε τους συμμαθητές σας για τις «λειτουργίες» της αθηναϊκής δημοκρατίας και ιδίως για την «τριηραρχία» και την «εισφορά». Η ενημέρωσή σας μπορεί να έχει τη μορφή μιας σύντομης παρουσίασης την οποία και θα αναρτήσετε στο Edmodo του μαθήματος. Πληροφορίες θα αντλήσετε κατά τη διάρκεια της πρώτης ώρας στις παρακάτω ιστοσελίδες:
 - Ισοκράτους [«Περί Ειρήνης» 17-21](#)
 - [Εισαγωγή στην κοινωνία της κλασικής Αθήνας](#)
- Τη δεύτερη ώρα με το υλικό που αντλήσατε από τις πληροφορίες που συλλέξατε την πρώτη ώρα θα δημιουργήσετε μία πολυτροπική παρουσίαση 3-4 σελίδων σχετική με τον θεσμό της λειτουργίας στην αρχαία Αθήνα.
- Αφού υποδυθείτε τους ρόλους, να αναπαραστήσετε μία σκηνή συνομιλίας δύο πλούσιων Αθηναίων για την ανάληψη χορηγίας.
- Την παρουσίαση να την αναρτήσετε στον Φάκελο του Edmodo του μαθήματος.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Ομάδα 4: οι Σύγχρονοι Ειρηνιστές

- Ας μεταφερθούμε στην Ελλάδα του 20^{ου} αιώνα. Μετά το Β΄ Παγκόσμιο πόλεμο και τον εμφύλιο σπαραγμό ακολούθησε μια δεκαετία οικονομικής ανάπτυξης, το «ελληνικό θαύμα» κατά τους πολιτικούς της εποχής. Επίσης, υπήρξε ένα έντονα πολιτικοποιημένο φιλειρηνικό κίνημα που ενόχλησε αρκετά την καθεστηκυία τάξη. Καλείστε, λοιπόν, να διερευνήσετε αυτήν τη δεκαετία κατά τη διάρκεια της πρώτης διδακτικής ώρας. Στόχος σας να συλλέξετε πληροφορίες για την οικονομία και το κίνημα ειρήνης της συγκεκριμένης περιόδου. Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε τους παρακάτω συνδέσμους για να αντλήσετε πληροφορίες:
 - [Οικονομία Ελλάδας τη δεκαετία του 1950](#)
 - [Εικόνες από Ελλάδα του 1950](#)
 - [Κίνημα ειρήνης](#)
- Τη δεύτερη διδακτική ώρα θα δημιουργήσετε μία αφίσα χρησιμοποιώντας το [Glogster](#). Στην αφίσα θα εντάξετε με όποιον τρόπο εσείς επιθυμείτε τις πληροφορίες που συλλέξατε. Στόχος σας να δημιουργηθεί μια καλαίσθητη παρουσίαση κειμένου και εικόνας που αναρτηθεί στον Φάκελο του Edmodo του μαθήματος. Επίσης, με βάση τις γνώσεις ή την πληροφόρηση που ήδη έχετε αναρωτηθείτε αν κινδυνεύει η ειρήνη σήμερα και σε ποιες περιοχές του πλανήτη. Προσθέστε στην αφίσα σας μια σύντομη αναφορά.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Φύλλο Εργασίας 3

5η Διδακτική ώρα

- Έχετε έρθει σε επαφή με τον «[Υπέρ της Ροδίων Ελευθερίας](#)» λόγο του Δημοσθένη, και συγκεκριμένα τις παραγράφους 17 και 18 όπου γίνεται αναφορά στα αίτια των πολέμων στην αρχαιότητα. Είναι σε όλους μας γνωστό ότι και σήμερα υπάρχουν πολλές περιοχές του πλανήτη που βιώνουν πολεμικές αναμετρήσεις. Τα αίτια είναι αρκετά και τις περισσότερες φορές μπορούν να γίνουν αντιληπτά από όλους. Ο ανταγωνισμός των δυνάμεων, οικονομικοί και πολιτικοί λόγοι συνήθως, αυτό που αποκαλούμε γεωπολιτική και γεωοικονομία μιας περιοχής, αποτελούν συχνά αιτίες πολεμικής σύρραξης. Σε αυτό το Φύλλο Εργασίας θα ασχοληθείτε με τους παράγοντες που απειλούν την παγκόσμια ειρήνη και μπορούν να γίνουν αιτίες πολεμικών συγκρούσεων.

Ομάδα 1:

Ένας από τους παράγοντες που διαμορφώνουν πια την εξωτερική πολιτική κάθε χώρας είναι η προσπάθεια αναχαίτισης εξωτερικών κινδύνων, ένας εκ των οποίων είναι και οι τρομοκρατικές επιθέσεις.

- Ενδεικτικά μπορείτε να περιηγηθείτε στην παρακάτω ιστοσελίδα σχετικά με [τη γαλλική εξωτερική πολιτική](#) και την προσπάθεια της χώρας να «απαλλαγεί» από κινδύνους τρομοκρατικών επιθέσεων. Μπορείτε, επίσης, αν επιθυμείτε, να περιηγηθείτε σε ιστοσελίδες σχετικές με τον πόλεμο στο Αφγανιστάν, το Ιράκ ή τη Λιβύη, αξιολογώντας προσεκτικά την πηγή της πληροφόρησής σας.
- Στη συνέχεια, θα δημιουργήσετε μία αφίσα (μπορείτε να χρησιμοποιήσετε το [Linoit](#) ή [to Glogster](#)) με θέμα: **Οι τρομοκρατικές επιθέσεις ως παράγοντας διασάλευσης της παγκόσμιας ειρήνης**. Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε φωτογραφικό υλικό που θα αντλήσετε από το διαδίκτυο προκειμένου να κάνετε πιο καλαίσθητη και «πειστική» την αφίσα σας.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Ομάδα 2:

Μια από τις αιτίες πιθανής μελλοντικής πολεμικής σύρραξης μπορεί να αποτελέσει η λειψυδρία! Όσο κι αν ακούγεται παράξενο οι περιβαλλοντικές και κλιματικές αλλαγές μπορούν να προκαλέσουν συγκρούσεις μεταξύ διαφόρων χωρών.

- Ενδεικτικά μπορείτε να επισκεφτείτε την [ιστοσελίδα](#) σχετικά με την υγιεινή ζωή ή την [προειδοποίηση του ΟΗΕ](#) για τους κινδύνους που προκύπτουν από τις κλιματικές αλλαγές.
- Στη συνέχεια, θα δημιουργήσετε μία αφίσα (μπορείτε να χρησιμοποιήσετε το [Linoit](#) ή [to Glogster](#)) με θέμα: **Οι κλιματικές αλλαγές και η λειψυδρία ως παράγοντες διασάλευσης της παγκόσμιας ειρήνης**. Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε φωτογραφικό υλικό που θα αντλήσετε από το διαδίκτυο προκειμένου να κάνετε πιο καλαίσθητη και «πειστική» την αφίσα σας.

Ομάδα 3:

Άλλη πιθανή αιτία πολέμων αποτελούν οι σύγχρονες τεχνολογίες. Φαίνεται ότι ο ανταγωνισμός των μεγάλων, ως επί το πλείστον, δυνάμεων έχει περιλάβει και άλλα πεδία, πέρα από το οικονομικό ή πολιτικό. Η επιστήμη και η τεχνολογία, λοιπόν, τίθενται στην υπηρεσία του ξέφρενου ανταγωνισμού των δυνάμεων και βοηθούν στην υπερίσχυση ενός ιδιόμορφου «διαστημικού» ιμπεριαλισμού.

- Ενδεικτικά μπορείτε να επισκεφτείτε την [ιστοσελίδα](#) σχετικά με τη χρήση των νέων τεχνολογιών και τον ανταγωνισμό των δυνάμεων
- Στη συνέχεια, θα δημιουργήσετε μία αφίσα (μπορείτε να χρησιμοποιήσετε το [Linoit](#) ή [to Glogster](#)) με θέμα: **Η Τεχνολογία και ανταγωνισμός των δυνάμεων. Πώς μπορεί η επιστήμη να λειτουργήσει ως παράγοντας διασάλευσης της παγκόσμιας ειρήνης**. Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε φωτογραφικό υλικό που θα αντλήσετε από το διαδίκτυο προκειμένου να κάνετε πιο καλαίσθητη και «πειστική» την αφίσα σας.

Ομάδα 4:

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Τα πυρηνικά όπλα αποτελούν για πάνω από μισό αιώνα μόνιμη απειλή της ειρήνης. Από το, δεύτερο Παγκόσμιο πόλεμο και μετά όλα τα φιλειρηνικά κινήματα στοχεύουν στον παγκόσμιο πυρηνικό αφοπλισμό και την απαγόρευση χρήσης πυρηνικών όπλων. Παρόλα αυτά, υπάρχουν και σήμερα αρκετές χώρες (και μάλιστα χώρες που χαρακτηρίζονται ως περιφερειακές δυνάμεις) οι οποίες δαπανούν τεράστια ποσά των προϋπολογισμών τους για τον πυρηνικό εξοπλισμό τους.

- Περιηγηθείτε στην [ιστοσελίδα](#) σχετικά με τη χρήση πυρηνικών και χημικών όπλων και εντοπίστε τους λόγους για τους οποίους αποτελούν απειλή για την ειρήνη.
- Στη συνέχεια θα δημιουργήσετε μία αφίσα (μπορείτε να χρησιμοποιήσετε το [Linoit](#) ή [το Glogster](#)) με θέμα: **τα πυρηνικά και χημικά όπλα ως παράγοντες διασάλευσης της παγκόσμιας ειρήνης**. Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε φωτογραφικό υλικό που θα αντλήσετε από το διαδίκτυο προκειμένου να κάνετε πιο καλαίσθητη και «πειστική» την αφίσα σας.

Δραστηριότητα για όλες τις ομάδες:

6η διδακτική ώρα

Ας συζητήσουμε:

- ❖ Σύγκριση αιτίων – κινδύνων της αρχαιότητας με τα αίτια – κινδύνους στη σημερινή εποχή.
- ❖ Διακρίνετε διαχρονικούς παράγοντες που απειλούν την ειρήνη και οδηγούν σε φιλοπόλεμη στάση;
- ❖ Ποιοι κίνδυνοι απειλούν σήμερα την παγκόσμια ειρήνη;
- ❖ Πιστεύετε ότι οι αιτίες διασάλευσης της ειρήνης σήμερα είναι πραγματικές ή αποτελούν «ρητορικές υπερβολές» ειρηνόφιλων δημοσιογράφων.
- ❖ Ποια στάση πρέπει να διαμορφώνουμε ως ενεργοί πολίτες;

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Ζ. ΑΛΛΕΣ ΕΚΔΟΧΕΣ

Το συγκεκριμένο σενάριο θα μπορούσε να αποτελέσει μέρος μιας Ερευνητικής Εργασίας με στόχο τη διερεύνηση της κοινωνικής και πολιτικής οργάνωσης της αρχαίας Αθήνας (συγκεκριμένα έρευνα για τους μέτοικους και τους δούλους, τη διάκριση Αθηναίων σε τάξεις, τις υποχρεώσεις και δικαιώματα κάθε τάξης ελευθέρων πολιτών) ή την ειρήνη ως θέμα διαχρονικής διαπραγμάτευσης από διάφορες μορφές τέχνης (γλυπτική, αγγειογραφία, μουσική, θέατρο, λογοτεχνία).

Η. ΚΡΙΤΙΚΗ

Η αφαίρεση από τη διδακτέα ύλη του συγκεκριμένου αποσπάσματος λειτούργησε ανασταλτικά στην εφαρμογή του σεναρίου. Οι μαθητές, προσανατολισμένοι στις εξετάσεις και την Τράπεζα Θεμάτων, αντιμετώπισαν ως ‘περιττή’ τη διαδικασία, που αντιφάσκει με τον γνωσιοκεντρικό προσανατολισμό του σχολείου. Έτσι, θεώρησαν ότι, αφού δεν ανήκει στην ύλη ως διδαγμένο κείμενο, δε χρειάζεται να ασχοληθούν ιδιαίτερα και ότι ως διδασκαλία αδίδακτου είναι εποικοδομητικότερος ο κλασικός τρόπος επεξεργασίας μέσα στην τάξη.

Παρόλα αυτά, τους κίνησε το ενδιαφέρον η δημιουργία του εννοιολογικού χάρτη και της αφίσας, αν και δυσκολεύτηκαν αρκετά, επειδή δεν ήταν εξοικειωμένοι. Επίσης, η συζήτηση που ακολούθησε κατά την τελευταία ώρα εφαρμογής του σεναρίου ως προβληματισμός και αναστοχασμός ήταν αρκετά ζωνρή και ενδιαφέρουσα, γεγονός που έδειξε ότι, παρά τη φαινομενικά αρνητική διάθεση, επιτεύχθηκε ένας βασικός στόχος του σεναρίου, δηλαδή η συνειδητοποίηση της ρευστότητας της παγκόσμιας ειρήνης και η ευαισθητοποίηση τους γύρω από θέματα ειρήνης και πολέμου.

Η ανατροπή στο χρονοδιάγραμμα εφαρμογής του σεναρίου λόγω απρόβλεπτων παραγόντων λειτούργησε, επίσης, αρνητικά. Η εφαρμογή ξεκίνησε λίγο πριν από τις διακοπές των Χριστουγέννων, γιατί ο προγραμματισμός διαγωνισμάτων καθιστούσε αδύνατη πιο πριν την εφαρμογή του, με σκοπό να ολοκληρωθεί κατά ένα μεγάλο

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

μέρος πριν από τις διακοπές. Αυτό θα έδινε την ευκαιρία στους μαθητές να ασχοληθούν λίγο και στο σπίτι τους με κάποιες δραστηριότητες, αν όχι όλοι πάντως αρκετοί. Για διάφορους λόγους οι προγραμματισμένες ώρες χάθηκαν με αποτέλεσμα η εφαρμογή του σεναρίου να διαρκέσει μεγάλο χρονικό διάστημα, γεγονός που δημιούργησε κενά στη ροή των δραστηριοτήτων.

Ο διδάσκων θα πρέπει να είναι αρκετά προσεκτικός στην τήρηση του προβλεπόμενου χρόνου ενασχόλησης των μαθητών με τις δραστηριότητες τους. Υπάρχει ο κίνδυνος να ξεφύγει χρονικά. Για αυτό τον λόγο απαιτείται η κατάλληλη προετοιμασία αίθουσας – εργαστηρίου και μαθητών με τεχνικές, μεθόδους και λογισμικά που θα χρησιμοποιηθούν. Ιδιαίτερη προσοχή χρειάζεται στην τέταρτη φάση όπου οι μαθητές ίσως δυσκολευτούν και ο διδάσκων θα χρειαστεί να δώσει λύση ίσως και σε προβλήματα τεχνικής φύσεως.

Θ. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Easterling, P. E. & B. M. Knoxx. 1999. *Ιστορία της Αρχαίας Ελληνικής Γραμματολογίας*, Αθήνα: Παπαδήμας.

Mathieu, G. 1995. *Οι πολιτικές ιδέες του Ισοκράτη*, Αθήνα: Καρδαμίτσας.

Αλεξανδρή, Ε. 2010. *Σχεδιασμός και αξιολόγηση στρατηγικών συνεργατικής μάθησης υποστηριζόμενων από την τεχνολογία*. Μεταπτυχιακή Διατριβή, Πανεπιστήμιο Πειραιά

Βιβλιοθήκη Αρχαίων Ελλήνων Συγγραφέων, Ι. Ζαχαρόπουλος, *Ισοκράτους λόγοι* (εισαγωγή, κείμενα, μετάφραση, σχόλια)

Βιβλιοθήκη Παπύρου, Άπαντα αρχαίων Ελλήνων συγγραφέων, αρ. 191. Τζουμελέας Στ., *Ισοκράτους Αρεοπαγитικός – Περί Ειρήνης*, εισαγωγή μετάφραση, σημειώσεις

Κουτσογιάννης, Δ. 2007. *Πρακτικές ψηφιακού γραμματισμού νέων εφηβικής ηλικίας και (γλωσσική) εκπαίδευση*. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας.

<http://www.greek->

[language.gr/greekLang/modern_greek/studies/ict/teens/index.html](http://www.greek-language.gr/greekLang/modern_greek/studies/ict/teens/index.html) [22/6/2014]

Κουτσογιάννης Δ. 2012. «Ο ρόμβος της γλωσσικής εκπαίδευσης» στο *Μελέτες για την ελληνική γλώσσα*, Πρακτικά της 32^{ης} συνάντησης στον τομέα Γλωσσολογίας Α.Π.Θ. Θεσσαλονίκη: ΙΝΣ (Ιδρυμα Μ. Τριανταφυλλίδη), 208-222

http://ins.web.auth.gr/images/MEG_PLIRI/MEG_32_208_222.pdf

[22/6/2014]

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ